

Nr 134.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt f. d. tillförordnade förråds-vaktmästaren M. P. Helfrid; given Stockholms slott den 10 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

I anledning av motion medgav 1918 års lagtima riksdag (riksdagens skrivelse nr 10 A, punkt 59), att vaktmästaren vid intendenturkåren, förrådsvaktmästaren vid arméns intendenturförråd J. G. Johansson Lindhé, som av 1914 års förra riksdag tillerkänts pension till belopp av 360

kronor för år, finge å allmänna indragningsstaten årligen uppbära ytterligare pension till sådant belopp, att hela pensionen jämte honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa uppginge till 800 kronor.

I en till arméförvaltningens civila departement ställd, den 22 juni 1921 dagtecknad ansökning har f. d. tillförordnade förrådsvaktmästaren Magnus Peter Helfrid, som under tiden från den 1 december 1901 intill den 1 november 1916 tjänstgjort såsom förrådsvaktmästare vid trängen samt åtnjuter understöd från Vadstena krigsmanshuskassa med 260 kronor årligen, anhållit att erhålla något understöd.

Med skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 november 1921 har arméförvaltningens civila departement överlämnat ansökningen samt därvid fogat ett från generalintendenten och chefen för intendenturkåren den 26 oktober 1921 avgivet yttrande över ansökningen.

I sitt berörda yttrande har *generalintendenten* anført, att Helfrid, som vore född den 30 november 1853, år 1872 hade antagits till soldat vid Första livgrenadjärregementet, där han befordrats till vicekorpral år 1878, till korpral år 1883 och till distinktionskorpral år 1892. Den 27 november 1901 hade Helfrid förordnats att från och med den 1 december samma år upprätthålla vaktmästarbefattningen vid andra arméfördelningens trängförråd i Mjölby samt hade med detta förflyttats till Östgöta trängkår och kvarstått i tjänst såsom tillförordnad förrådsvaktmästare intill den 1 november 1916. Förenämnde Lindhé hade år 1914, då han tillerkänts en pension från och med avskedstagandet av 360 kronor, innehaft en levnadsålder av 60 år samt en sammanlagd tjänstetid i statens tjänst av ungefär 40 år, av vilka 14 år såsom vaktmästare. Helfrid hade vid avskedet innehaft en levnadsålder av 63 år och en tjänstetid av mer än 44 år, varav drygt 15 år såsom vaktmästare. Helfrids avlöningsförmåner såsom vaktmästare hade varit desamma som Lindhés. Intet tvivel syntes sålunda böra råda därom, att Helfrid, vilkens plikttrogna tjänstgöring såsom vaktmästare generalintendenten kunde vitsorda, lika väl som Lindhé på grund av sin tjänstgöring gjort sig förtjänt av en pension å 360 kronor vid avskedstagandet. Rent formellt torde dock häremot kunna erinras, att Lindhé varit anställd på ordinarie stat, medan Helfrid endast varit tillförordnad vaktmästare. Detta borde dock icke tillmätas någon avgörande betydelse, då den enda anledningen till att Helfrid icke kommit på ordinarie stat torde vara den år 1901

beslutade indragningen av vaktmästarbefattningarna vid intendenturkåren. Värdet av Helfrids tjänst ur statsnyttans synpunkt bleve icke härigenom mindre. För övrigt hade även Lindhé under ett flertal av sina tjänstår icke varit å ordinarie stat utan att detta räknats honom till last. 1914 års senare riksdag hade åstadkommit en genomgripande förändring uti dittills rådande förhållanden därigenom att beslut fattats om att vid varje infanteriregemente och varje trängförband skulle uppföras en förrådsvaktmästarbefattning på stat. Till dessa nya befattningar skulle från och med år 1915 i första hand överflyttas de vid intendenturkåren anställda vaktmästarna. De två vaktmästare, som då kvarstått på intendenturkårens stat, nämligen förenämnde Lindhé och vaktmästaren G. Fallander, vilken i olikhet med Lindhé tillhört arméns pensionskassa, hade emellertid på grund av sin höga ålder icke blivit överförda från intendenturkårens stat till de vid truppförbanden nyinrättade beställningarna. Av samma anledning torde icke heller Helfrid vid de nya befattningarnas tillkomst kunnat få ingå på ordinarie stat, ehuru han vid denna tid kvarstått i tjänst. Det syntes vara förenligt med billighet och rättvisa, att åtgärder vidtoges för utverkande åt Helfrid av en årlig pension av enahanda storlek som den Lindhé beviljade pensionen eller till så stort belopp, att hela pensionen jämte Helfrid tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa uppginge till 800 kronor. Då Helfrid under 5 år ej haft annat underhåll än det från Vadstena krigsmanshuskassa utgående, syntes det med billighet och rättvisa förenligt, att hans pension finge utgå från månaden näst efter den han avgått ur tjänst eller, om detta ej läte sig göra, att åtminstone någon ersättning i form av gratifikation utverkades åt honom.

För egen del har *arméförvaltningens civila departement* i sin ovan nämnda skrivelse anført, att departementet, som icke haft något att erinra mot det av generalintendenten föreslagna pensionsbeloppet, finge hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bereda Helfrid en årlig pension från allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att hela pensionen jämte honom från Vadstena krigsmanshuskassa tillkommande gratial komme att uppgå till 800 kronor.

Statskontoret har uti den 9 januari 1922 avgivet utlåtande i ärendet anført, att då samma skäl, som föranlett beviljande av pension åt bemälde förrådsvaktmästaren Lindhé, syntes föreligga med avseende å Helfrid, statskontoret funne det skäligt, att Helfrid komme i åtnjutande av pension till så stort belopp, som av 1918 års riksdag tillerkänts Lindhé,

eller 800 kronor, däri inberäknat från Vadstena krigsmanshuskassa utgående gratial. Statskontoret funne det emellertid icke lämpligt att, såsom generalintendenten ifrågasatt, låta pensionen utgå för så lång tid tillbaka som från och med den 1 november 1916, utan tillstyrkte statskontoret, att pensionen finge utgå från och med månaden näst efter den, i vilken framställning om pension till vederbörande myndighet inkommit eller från och med den 1 juli 1921.

Genom beslut den 24 februari 1922 medgav *Kungl. Maj:t*, med hänsyn till förekommande bevekande omständigheter, att en gratifikation av 300 kronor finge till Helfrid utbetalas från lantförsvarets anslag till extra utgifter.

Departements-
chefen.

I likhet med myndigheterna finner jag det vara av rättvisa och billighet påkallat, att Helfrid, utöver till honom från Vadstena krigsmanshuskassa utgående understöd, kommer i åtnjutande av pension av statsmedel. Mot det av myndigheterna förordade pensionsbeloppet har jag intet att erinra. Lika med statskontoret håller jag före, att den ifrågasatta pensionen bör utgå från och med den 1 juli 1921.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. tillförordnade förrådsvaktmästaren Magnus Peter Helfrid må från och med den 1 juli 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till sammanlagt 800 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Lindman.
